

Stafetten

Kirsti Øibakken Pedersen, cand. mag. i musikterapi. GIM studerende niveau III. Ekstern medarbejder i MICO-projektet (Music and Imagery in Child Oncology). Freelance musiker, musikterapeut, komponist og producer. Kontakt: kirsti@madeofsound.se

FOTO: JASON P. BEECH

Hanne Mette Ochsner Ridder: "Kære Kirsti. Nu har jeg skrevet til Stafetten, men om alt andet end musikken. Det er jo netop musikken der samler os og taler et sprog alle kan forholde sig til. Derfor vil jeg gerne give Stafetten videre til en musikterapeut der i mange år har fokuseret på musikken. Kirsti, du komponerer musik, men har nu kastet dig ud i en GIM-uddannelse. Jeg er rigtig nysgerrig på hvad du tænker ind i musikken når du komponerer, og hvordan du oplever selv at være den lyttende til andres kompositioner? Hvordan vil du beskrive hvad det er, musik kan?"

STOL PÅ MUSIKKEN

At blive inviteret til at skrive Stafetten, hvor tanker om at være musikskaber kan få møde musikterapiverdenen, gør mig for alvor glad. Jeg istemmer Hanne Mettes dejlige udsagn: "Musikken er den samlende faktor – det sprog vi alle kan forholde os til". Min knog- lede pianohånd flyver nu hen over tastaturet mens sneen daler ned og jeg husker tilbage til det første års tid som musiker og komponist med dårlig samvittighed over at vælte rundt i al den dejlige musik uden at tilegne den eller mine kræfter til en kontekst hvor musikken kunne bruges behandlingsmæssigt/terapeutisk, – jeg *er* jo uddannet musikterapeut! Set i bakspejlet giver det mening. Godt jeg gav slip og nu lader musikken fylde alt det den vil. Med nærheden til musikken står jeg stærkere. Det er afgørende for mig i denne tid, hvor sporene fra musikterapiverdenen igen fletter sig ind i mit liv.

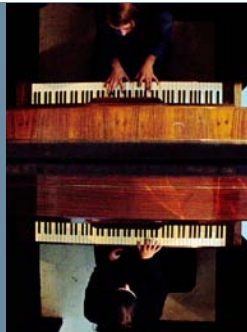
Mit valg, at arbejde med at komponere og producere musik, startede med erkendelsen af, at jeg som nyuddannet musikterapeut, ansat i en nyoprettet stilling og derefter opsagt pga. nedskæringer, ikke blot havde mistet min musikterapeutpionérselvforståelse, men opdagede også at jeg slet ikke havde givet mig mulighed for at være med musikken for min egen skyld. Musikken – som altid havde været min nærmeste ven, som jeg nærrede mig ved, havde under pionérårene, som pendler – og årene som småbarnsmor mistet sin plads i mit liv. Det blev for alvor en øjenåbner, eller måske nærmere en øreåbner. Jeg kunne kun være lydhør og tog beslutningen om at byde musikken tilbage ind i mit liv igen, så vi kunne være tætte hver eneste dag.

Jeg startede med at realisere min idé om en interaktiv pianoinstallation – COME PLAY

WITH ME! Jeg finansierede pilotprojektet selv og fik hjælp fra gode venner og kolleger med en del praktisk. Kort og godt ville jeg med installationen tilbyde folk muligheden for at opleve et ordløst, meningsgivende samvær med hjælp af interaktiv leg og improvisation i lyd. Installationen som består af en boks bygget i spånplader er 1,4x 3,5 m stor og i den står to klaverer placeret ryg mod ryg med en skillevæg imellem. Jeg selv sidder som vært i det ene rum og besøgende aktiverer mig ved at slå en tone an på 'deres' klaver. Der er ingen visuel eller verbal kommunikation – udelukkende interaktionen ved hjælp af improviseret lyd på klavererne. Min opgave som vært er at besvare den besøgendes udspil, at skabe en musikalsk ramme som kan favne samværet og interaktionsmulighederne, os to interagerende imellem.

Responsen var overvældende og COME PLAY WITH ME! fik med Artist in Motion stipendiet fra Riksorganisation för Nutida Konstmusik mulighed for at turnere. Som en scene fra Alice i Eventyrland stod den dér på torve, parker og i en kirke og indbød til leg og samvær i interaktion i lyd og musik. Jeg troede, at jeg havde bevæget mig væk fra musikterapifeltet, men indså at jeg via en kunstinstitution havde gjort det begribeligt for folk, hvad improvisatorisk interaktion i lyd kan – en slags showcase for musikalsk improvisation som interaktivt værktøj. Jeg tilegnede installationen til Tony Wigram, som har lært mig så meget om klinisk improvisation. Hans måde at relatere musikalsk til andre, hans tekniske kompetence, ihærdighed og jokes kommer, sammen med hans insisteren på musikken og dens utrolige kraft, altid at genklinge i mig.

*Den interaktive
pianoinstallation
COME PLAY
WITH ME!*

Så hvad er det den kan – musikken? spørger Hanne Mette og jeg får lidt sved på panden. Musikken er jo helt utrolig, kompleks i sin natur, og det er dét, der er fantastisk ved at arbejde med den. Der findes et utal af måder at analysere musikken på for at forstå hvad den gør ved os. Alt efter hvor vi placerer os på et musikalsk analysespektrum – med det positivistiske paradigme som den ene yderlighed og det konstruktivistiske som den anden, får vi forskellige svar. Jeg synes det er lige interessant at betragte musikken som stimuli, at læse om tekniske analyser af responsen, at analysere musikkens intensitet med Music Imaging Analysis (MIA), som at opleve samme GIM-klient skabe væsensforskellige rejser til samme GIM-program på baggrund af forandringer i livet, forandringer i oplevelse af mening og sammenhæng. Hvor smukt er ikke det? Komplexiteten gør det samtidigt relevant at indgå i en værdikamp. Musikken har så mange forskellige værdier

alt efter hvilket lys vi kaster på den. Det støtter jeg mig til når jeg præsenterer musikterapi i sammenhænge, hvor jeg oplever et forbehold overfor faget eller usikkerhed hos personale som allerede gør brug af musik på forskellige måder. Der er plads til det hele. Det handler om at forstå sit ståsted og formålet med brugen af musik i den givne situation. Det beskriver Lars Ole Bonde fint i Helse-musiceringsmodellen (se bl.a. "Det man hører, er man selv": Musik og identitet set gennem musikforskningens briller. *Kulturstudier*, 2015(2), 9-36).

Under arbejdet med musikanalyse på BMGIM uddannelsens niveau II blev jeg draget af også at skaffe information omkring mere eksterne perspektiver på musikken – i forhold til tiden komponisterne levede i, baggrunden for kompositionen og også om muligt viden om komponisternes egne personlige liv. Men jeg fik også øjnene op for forskellige opførelser af de samme værker – hvor utrolig meget de adskiller sig fra hinanden i tolkning og fremførelse. Det er dybt interessant og helt afgørende for hvilken indspilning der vælges i et program. I kraft af, hvem dirigenterne er som mennesker, hvad de bærer med sig, hvordan de bærer det og ikke mindst, hvor gode de er til at oversætte dette til et musikalsk sprog og formidle det til musikerne, lyder et musikstykke derefter.

Når jeg skal forsøge at forstå musikken og dens virkning, tænker jeg ofte at musikken 'taler til' eller skaber genklang på et oplevelsesniveau eller en bevidsthed som er før-verbal og derfor opleves med kroppen. Derfor når den os på en helt ualmindelig ubeskrivelig måde, fordi den knytter an til os med elementer som er så dybt grundlæggende menneskelige. Derfor kan den på samme måde bruges på så mange forskellige måder;

improvisatorisk i "kommunikalsk" samspil som Ulla Holck beskriver, assistere gangtræning eller sænke vores puls, skabe indre billeder; kropsfornemmelser og minder, følelser – rejser, som i GIM. Den har et helt enormt potentiale for at nå os og række udover os. Derfor er den så vigtig for mennesker og derfor eksisterer den som kunstform. Og derfor findes også faget musikterapi.

Som barn ville jeg lave tegneseriemusik til Tom og Jerry. Jeg har altid elsket at lege med hvordan musik ville lyde i forskellige situationer. Jeg har nu uddannet mig selv i at bruge musikproduktionsprogrammer drevet af behovet for at høre min musik 'på den anden side af mit hoved'. Når jeg åbner for musikken – dvs går i gang med at improvisere eller komponere – går den ofte i dialog med sig selv, kommenterer sig selv næsten selvskabende. Det er et utroligt flow at være i. I bestilte kompositionsjob er der jo brug for en retning, en stemning eller et fokus for musikkens 'opgave'. Der sker en omskrivning af Tony Wigrams "What are the client's needs?" til "What is the music's needs?" Hvad skal jeg gøre med musikken som gør at den med størst sandsynlighed vækker noget i lytteren som er af afgørende betydning i den givne situation? Det er som at træde et skridt tilbage. Eller måske ikke. Musikterapeuter som arbejder med klinisk improvisation gør jo det samme. Men jeg, som musikskaber, har byttet den pågående interaktion med klienten ud med en intens interaktion med musikken, som senere skal møde andre mennesker.

Det er givetvis helt forskellige opgaver at skabe musik til en sprogtræningsapp, mindfulnessstunder for hospitalspersonale, en danseforestilling, eller til en radiodokumentar om smertefuld, forbudt kærlighed. Musikalske elementer som tempo, klange – tætte eller spredte, melodiers 'personlighed'

i form af gentagelser, tonespring, forudsigelighed, klangfarver i instrumentering, brug af stemmer og så videre, væves sammen på forskellige måder og skaber forskellige rum at gå ind i. Når jeg komponerer 'for min egen skyld' under kunstner-aliaset Kirsti Meiers, handler alting om, hvorvidt musikken jeg skaber virkelig tager mig derhen hvor min fortælling bor. Og jeg behøver ikke overveje hvad andre synes. Jeg bestemmer rummet.

På mange måder minder rollerne som musikskaber og musikterapeut om hinanden, men musikken i form af lyset brydes i prismet på forskellige måder. I en GIM situation vælger jeg det allerede færdigprogrammerede musikprogram efter mit kendskab til musikken og klientens fokus. Når jeg komponerer går jeg den anden vej og skaber musikken ud fra ønsket om at skabe et musikalsk rum at være i. Det bedste er, at musikken har en konstant aktualitet. Selvom den måske er indspillet eller hørt før er den konstant 'live' fordi konteksten altid er en anden og nye betydninger og meninger opstår i et her og nu drevet af musikken.

For tiden arbejder jeg med Ilan Sanfi i hans MICO-projekt (Music and Imagery in Child Oncology). Vi håber snart at kunne starte dataindsamling på børneonkologisk afdeling i Lund, hvor jeg vil være tilknyttet. Det er enormt spændende med en musikterapeut som står så nær musikken som Ilan. At han selv har komponeret og indspillet musikken som bruges i forskningen. Den røde tråd af sammenhæng. Jeg praler altid af det, når jeg fremlægger det for personalet! Samtidig har den anden danske musikterapeut i MICO projektet Catharina Messel, netop startet et personaletilbud i brug af musik og mindfulness, og med hende komponerer jeg musikken til disse. Det er ekstremt spændende at

samarbejde om at skabe musik med en anden musikterapeut. Den professionsmæssige 'vægtning' eller selvforståelse som rummer muligheden for både at være kvalificeret musikterapeut og musikskaber/musikudøver giver meget mening for mig. Under et ophold i sommers på Louis Armstrong Center for Music and Medicine i New York med Thanks To Scandinavia programmet oplevede jeg også hos musikterapeuterne dér, en naturlighed i både at være skabende og udtrykkende musiker og samtidig arbejde som uddannet musikterapeut. For mig giver det mening. Vil ikke miste forbindelsen til musikken igen. Godt at jeg fremover også kan se frem mod at arbejde som GIM terapeut i tæt samarbejde med musikken som min co-therapist. Musikalsk helgardering – mit bedste træk!

Du kan læse mere om musik – og musikterapeutiprojekter jeg arbejder med her:

<https://distrokid.com/hyperfollow/musicofnow/one>

www.madeofsound.se

www.kirstimeiers.com

www.soundcloud.com profil "madeofsound" og "sistersound"

Jeg vil gerne give stafetten videre til en musikterapeut som lige nu er i gang med noget rigtig spændende. Catharina Messel, du er, i forbindelse med præsentation af MICO-projektet for personalet på Rigshospitalet Børneonkologiske Afdeling, blevet opmærksom på de ansattes behov for pauser inden, under og efter arbejdsdagen og har skabt egne musik- og mindfulnessøvelser med fokus på bl.a. mental forberedelse, fokuseret afslapning, restituering m.m. Vil du fortælle noget mere om indsigterne som gjorde, at du så behovet for dette tilbud, din rejse mod at udvikle dette værktøj og personalets respons på jeres samarbejde?